

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. március 28.

71. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A hova az „Adria“ hajói járnak.

A Tengerpart számára írta: Gonda Béla min. tanácsos.

Amikor Mária Terézia királynő Fiumét 1779. ápril 23-án kelt oklevelével Magyarországhoz csatolta, az volt a célja, hogy amint Trieszt az örökös tartományoknak, azonképen Fiume Magyarországnak legyen a tengeri kikötője. S azonnal meg is indult a mozgalom tengeri forgalmunk fejlesztésére, különösen a Fiuméba vezető alkalmis országot építésével, majd a Károlyvárosig vezető vízi út javításával. A közbejött napoleoni háborúk azonban hosszabb időre megszakították az ez irányú munkálkodást s csak a múlt század 40-es éveiben indul erőteljesebb mozgalom egyrészt a fiumei kikötő kiépítése, másrészt az oda vezető vasút létesítésére. *Kossuth*-nak a vukovár—fiumei vasút építésére irányuló magyaránnyu akciója majd egy önálló magyar tengerhajózási társaság alapítására vonatkozó mozgalom mind dugába dől s *Fiume* és a magyar tengeri forgalom erőteljesebb föllendülése csak az alkotmányos korszak visszaállítás után indult meg. A magyar kormány céltudatos munkát indított meg a kikötő kiépítésére, e mellett gondoskodott arról is, hogy különösen a nyugat-európai kikötőkkel — ahol kivitelű cikkeink piacot találhattak — rendszeres hajójáratunk legyenek. Így jött létre 1881-ben az „Adria“ tengerhajózási társaság, melynek működésével egyszerre nagyobb lendületnek indult Fiume tengeri forgalma is s az 1906. évben Fiume forgalmának mintegy 40 százalékát az Adria hajói bonyolítják le. — *Fiume* tengeri áruforgalma 1906-ban 131 millió tonnát tett 300 millió korona értékben; ebből a kivitelre 730 ezer tonna, a behozatalra 580 ezer tonna esik 180 illetve 120 millió korona értékben. Az „Adria“ kivitele 298 ezer tonnát, behozatala 65,500 tonnát tett, tehát összesen 363,500 tonnát, míg a közbeeső kikötők közti forgalma 577 ezer tonnát, tehát összes forgalma meghaladja a 940 ezer tonnát 33 gőzösével, (melyek brutto tonnatartalma közel 70,000 tonna) 1906-ban Fiuméből 326 járatot végzett (átlag járatonként 900 tonna áruval) míg a behozataiban 325 járaton átlag 200 tonna árut hozott egy-egy hajó — Fiume fő kivitelű cikkei tudvalevőleg a fa, a liszt és a cukor, melyekből 1906-ban a kivitt mennyiség értéke 24—27,5—27,6 millió koronát tett, ezeken kívül bab 6 millió, arpa 5 millió korona értékben szállítottott külföldre s ez évben az Argentínába és Chilebe szállított vasuti járművek értéke 21 millió koronát tett. A behozatalban elől jár a rizs 17 millió korona értékkel, aztán jó a nyers pamut 13,5 millió koronával, a bor 9,7 millió koronával, a nyers dohány 7,4 millió koronával, a juta 6,2 millió korona értékkel.

Attérve az „Adria“ hajójáratára, menjünk sorjába, legelőbb Triesztbe, ahonnan a nyugateurópai kikötőkbe szánt árukat szintén az Adria hajói szállítják. A Trieszti kikötő nagyobb arányú fejlődése a múlt század 80-as éveinek az elejével kezdődik, amidőn a déli vasut pályaudvara melletti új kikötő elkészült, s az évek folyamán raktárakkal és rakodó készülékekkel bővegesen felszereltetett. Trieszt tengeri áruforgalma 1906-ban 2.600.000 tonnát tett, tehát éppen kétszer annyit, mint Fiume forgalma, de ezer millió koronát meghaladó értékben, úgy hogy itt egy tonna kivitt átlagos értéke 565 kor, míg Fiumében csak 246 korona, tehát nem is a fele.

Trieszt behozatala 1.660 ezer tonna, kivitele 932 ezer tonna s az Adria trieszti forgalma a brazil járatok beszámításával 142000 tonna. A trieszti kikötő a Tauern és a Karawanken-vasutak kiépítésével nem csak Auszria, de egész Dél-németország közlekedési emporiumává fejlődhetik s e végből már is folyamatban van a kikötőnek, mint egy 100 millió korona költséggel a nagyobb arányú kibővítése.

Velencébe az Adria hajói csak aligalig mennek, visszajövetben rendszerint szénrelománnyal. A velencei kikötő a pályaudvar mellett létesített két medencéből áll, egy nagy gabona elevátorral, több raktárral és rakodó darukkal. Évi forgalma két millió tonna, melyből 800.000 tonna szén, 250 ezer tonna gabona. Az Adria forgalma Velencével mintegy 200 ezer tonna leginkább szén. A kikötő évről-évre emelkedik jelentőségében s ha megvalósulnak a belvízi hajóutak kiépítésére vonatkozó nagyszabású tervek, melyek Velencét vízi úton egész Milánóig összekötnék, akkor az itteni kikötő nagy lendületet venne. Már 35 millió líra költséggel kiállításba van véve ennek kibővítése.

Megkerülve az olasz félszigetet, csupán rövidesen időzve *Catania* kikötőjében, honnan a sok jó narancsot kapjuk (Fiuméba és Triesztbe hozott az Adria 1906-ban egyenként 12 ezer tonnát) s a hova Fiuméből 7400 tonna fát szállítottunk, majd érintve *Messinát*, szintén a narancs és citrom hazáját, nézzünk be a bűbájosan szép *Palermóba*, ahol a Fiuméből induló kivándorló hajók is megállnak s amelynek 125000-ot tevő személyforgalma és 700.000-ot évi áruforgalma van; nézzük meg a festői szépségű *Malta* sziget hatalmas hadi és kereskedelmi kikötőjét (hova Fiuméből mint egy 3000 tonna cukrot viszünk) majd menjünk a fenségesen szép Nápoly kikötőjébe, melynek évi forgalma ugyanannyi mi a fiumei kikötő,

de amelelt igen jelentékeny (évi 250.000) személyforgalma van, leginkább kivándorlók, és pedig 180 ezer elutazó és 69 ezer visszavándorló. Fiumének igen csekély vele forgalma, mindössze 3500 tonna, de az Adria közbenő forgalma meghaladja it a 27 ezer tonnát.

Nápolyt elhagyva, menjünk Olaszország legnagyobb s a közlekedésnek *Marseillet* rivalizáló leghatalmasabb kikötőjébe *Génuába*. A másfél kilométer átmérőjű öblöt képező kikötő a legelőbb képét nyújtja a tengeri forgalomnak. Évi összforgalma mintegy 6 millió tonna, melynek fele a behozott szénre esik, mi mellett a gabona behozatal is igen jelentékeny. 1877-től 1904 év végéig kiadtak a kikötőre 60 millió lírát s most van folyamatban a bővítése ugyancsak 60 millió lírával. Fiumével csekély a forgalma mintegy 7000 tonna, felében kivitel, felében behozatal. Az Adria közbenő forgalma azonban 52000 tonna. A közlekedés legjelentékenyebb kikötője *Marseille*, Franciaország legnagyobb kikötője, elrendezésében hasonló a fiumei kikötőhöz, 9 medencével, 2 előkikötővel, 16 km. hosszú rakodóparttal, számos nagy raktárral, 88 rakodó daruval, 40 hektár rakterülettel stb. 1906. évi forgalma 6³/₄ millió tonna, és pedig 4¹/₄ millió tonna behozatal a 2,5 millió tonna kivittel, ezenkívül személyforgalma 414 ezer. Az Adriának összes forgalma Marseille-l 62000 tonna.

Marseilleből távozva, csak futólag álljunk meg *Barcelonában*, *Valenciában*, haladjunk el *Gibraltár* mellett, majd érintve csupán *Lisszabont*, hova Fiuméből mintegy 5000 tonna cukrot visz az Adria s melynek forgalma körülbelül egyezik Fiumével, kössünk ki *Bordeauxba*, melynek kikötőjét 1900 óta nagy mértékben kibővítették, s évi forgalma 2¹/₂ millió 700 millió frank értékben. Az Adria ide elvisz Fiuméből 13000 tonna dongát és fat, több mint 6000 tonna babot és egyebet összesen 22000 tonnát.

Havre-ban Franciaországnak ebben a szintén igen jelentékeny kikötőjében (melylyel az Adriának alig van forgalma), melynek 2,5 millió tonnát kitevő forgalma mintegy 2 millió frank értéket képvisel (a 750.000 tonna kivitel maga egy millió frankot) jótormán meg sem állva, fölmegyünk a Szajnára a Havretől 29 kilométernyire fekvő *Rouenba*, mely kedvező fekvésénél fogva Franciaország tengeri forgalmában nagy jelentőségre hivatott. Tengeri áruforgalma a behozatalban 3 millió tonna, a kivitelben 300.000 tonna, a szénbehozatal maga 1,8 millió tonna. Fiuméből 28,000 tonna árut kap, amelyből fa 22,000, liszt 6000 stb.

(Folytatjuk.)

UJDONSÁGOK.

A kamara ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A fiemei kereskedelmi és iparkamara tegnap délután 6 órakor Meynier Henrik elnöklésével ülést tartott, amelyen több fontos kérdést kellett tárgyalni.

Az ülés megnyitása után a titkár közli, hogy a kereskedelmi miniszter nem találta jogosnak a fiemei nyomdatulajdonosoknak azt a kívánságát, hogy az idegen nyomdák ügynökeit Fiumében eltiltsák. Majd az új ipartörvény tervezettel foglalkoztak, amelynek első részét azonnal küldte le a kereskedelemügyi miniszter, hogy a kamara negyven nap alatt terjessze föl véleményét, mire a második részt is megküldik véleményezés céljából. A kamara titkárának indítványára hosszabb vita után elhatározták, hogy öttagú bizottságot küldenek ki az ipartörvény tervezetének tanulmányozására.

Ezután kijelölték azokat a tagokat, akik a pénzügyminiszter meghívása folytán részt fognak venni abban a központi bizottságban, amely az ásványolajok fogyasztási illetékét alapítja meg. A kereskedelmi ösztöndíjak letárgyalása után a kamara magáévé tette a pozsonyi kamara átiratát a cukoradó leszállítása dolgában.

Rudan Celso az ülés végén javaslatot terjesztett be a magyar, illetőleg a fiemei és környékbeli kereskedelem megvédése érdekében, a hírhedt amerikai Standard Oil Company magyarországi fiók vállalatát, a Vacuum Oil Company üzemét ellen, amely a fufang és erőszak legválogatottabb eszközeivel fokozatosan a nagykereskedőket és szatócsokat a kereskedelem szervezetéből kikapcsolván, közvetlen a fogyasztóval iparkodik érintkezésbe lépni. Természetesen ezek után egyedül lévén a piac ura, kénye-kedve szerint diktálja az árakat, úgyhogy nemcsak az említett kereskedelmi osztályokat tiporja le, hanem monopolsztikus helyzetet teremtve magának, a petróleum magas áraival a legérzékenyebb megkárosítja a fogyasztóközösséget is.

A kamara Rudan javaslatát elfogadta és intézkedik, hogy úgy a városnál, mint a kormánynál a fenyegető veszély elhárítása érdekében a szükséges lépések, illetőleg felterjesztések megtétele.

Ezzel az ülés véget ért.

— A trónörökös Abbáziában. Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő Abbáziába érkezett és a Palace Hotelben szállott meg. Itt említjük meg, hogy Károly István főherceg ma délután a „Rovenska” jachton érkezik s innen Abbáziába megy a trónörökös látogatására.

— Hajórajunk érkezése. Holnap hajnalban 2 órakor érkeznek kikötőnkbe a „Pelikan” vezérhajó és tizenkét torpedóhajó.

— Rappresentanza. A városi képviselőtestület ma délután 6 órakor a polármester elnöklésével ülést tart, amelynek napirendje a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Miniszteri leirat az házépítési szabályzat módosítása dolgában. A Villa Giuseppe megvásárlásának kérdése. Bizottsági tagok választása. Egy pénztár beszerzése a városi pénztár részére. A kórházbizottság javaslata két új orvosi állás szervezésére. A zárt ülésen több adminisztratív ügy került elintézésre.

— A Széchenyi-Vanderbilt házaspár Fiumében. Széchenyi László gróf és neje Vanderbilt Gladys nászutjukban Milanóból, a hol a Hotel Covour-ban voltak szállva, vasárnap Velencébe érkeztek s ott a Grand Hotelben szálltak meg. Az előkelő házaspár végig nézte a német császári pár ott léte alkalmából rendezett ünnepséget s alkalmasint szombaton este Fiumán át Budapestre utazik, ahonnan Örmező Lajos-házán levő birtokukra vonulnak vissza.

— Emlékbeszéd Emondo de Amicis felett. Arrigo Ricotti, a társadalomtudományi körben emlékbeszédet mond Edmondo de Amicis, a nemrég elhalt kiváló olasz íróról. A felolvasás április hó első felében lesz.

— Uj tengerészkapitányok. A tengerészeti hatóságnál tartott tengerészeti vizsgálatok alapján Huszár Kálmán (Veszprém), Fogt Károly (Budapest) és Csicsáky Jenő (Kalogcsa) tengerészkapitányokká neveztettek ki.

— A „Zara” hadihajó 4 torpedóhajóval ma hagyta el kikötőnket.

— Az önálló bank. A képviselőház bankbizottsága csütörtökön délután ismét összeült. A „Neue Freie Presse”, amelynek a magyar kormányval való összeköttetése ismeretes, a többek között ezeket írja:

— A bankkérdés nem más, mint a koalícióba bedobott robbantó eszköz. Wekerle megmondja mindenkinek, aki kíváncsi rá, hogy Magyarországnak nem szabad lemondani a közös bank előnyeiről. Andrassy is ezen a véleményen van és maga Apponyi se ellenzi a közös bankot. Kossuth Ferenc, aki pártjának hangulatával szemben, mindig engedékeny volt, leginkább mutatkozik az önálló bank barátjának. Kossuth minden körben kiléphet a sorokból és az egész parlamenti front élére állhat. Ezért van a legközelebbi audenciának oly nagy fontossága. A bankkérdés föl van vetve, a gázi-kérdés megoldatlan, a választási reform sürget, a katonai kérdés küszöbön van és a koalícióban nincs semmi belső igazság. Kossuth kihallgatása nagy fejlemények kezdete lehet, amelyek esetleg őt magát állítják a magyar miniszterelnök sulyos pozíciójába.

— A velencei találkozó utóhangjai. Velencei tudósítónk írja a következőket: Velence kikötőjében talán még soha annyi hadihajó nem volt, mint a német császár látogatása alkalmából. Ugy látszik, mintha Olaszország a német császár jelenlétét föl akarta volna használni arra, hogy megmutassa a szövetséges uralkodónak, hogy mekkora erővel rendelkezik az olasz tengerészet s hogy Velence hatalmas kikötő. Vilmos császár sokszor volt már Velencében, de soha a hadihajók ily tüntetészerű fölvonulása nem fogadta. Velence kikötőjében ott voltak a Doria, Francesco Faruccio, Bausan, Varese, Dandolo, Coatti, Cyclope és az Affondatore csatahajók, a Freccia, Dardo, Ostra, Strale torpedóuzók, néhány cirkáló és egy egész tucat torpedónaszád. A kikötőn kívül állott a hatalmas Scilla sorhajó, amelynek a kikötőben már nem jutott elég helye. A kikötő közepén áll a hadihajók tömegében a Hohenzollern német császári yacht és két kísérlője, a Hamburg és a Sleipner nevű német páncélosok. Vilmos császár és a császárné ma estig maradnak Velencében s részt vesznek több ünnepségen s ma pénteken este utaznak el Korfuba.

— Egy hónapig víz nélkül. A városi vízvezeték igazgatósága tudomására adja Fiume közönségének, hogy a mai naptól kezdve körülbelül egy hónapig az új villamosszivattyú felszerelési munkáinak befejezéséig időnkint szünetelni fog a vízszolgáltatás. Az igazgatóság külön értesítésben fogja tudatni, hogy mikor nem szolgáltathat vizet s így a közönségnek módjában lesz mindenkor előre gondoskodni vízszükségletéről.

— A fiemei gyorsírókör közgyűlése. A fiemei gyorsírókör ideiglenes vezetősége f. évi április hó 5-én délután 3 órakor a kereskedők és iparosok egyesületének helyiségében (Grande kávéház, nagy vásárcsarnok bejárati oldalán) rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Az ideiglenes elnökség jelentése. 2. A helyben hagyott alapszabályok bemutatása. 3. Az ideiglenes tisztikar lemondása és az új tisztikar és választmány megválasztása. 4. A költségvetés megállapítása s számadás az eddigi költségekről. 5. A végleges megalakulás kijelentése. 6. Esetleges indítványok amelyek 3 nappal a közgyűlés előtt az elnökhöz beadjandók.

— Betörés a vasúti árpupénztárba. Tegnap a kora délutáni órákban, míg a tisztviselők ebédelni mentek, vakmerő betörési kísérlet történt az államasutak árpupénztárában, amely a Piazza Zetly-n van. A betörők a máv. vas pénztárszekrényét akarták felfeszíteni, amely az egyik félreeső különszobában van. A kísérlet azonban eredménytelen maradt, mert a kaszafuráshoz alkalmas eszközök nem voltak. A sikertelen munka miatti dühükben a szobában talált összes iratokat és könyveket megrongálták. A vasszekrényben 1750 korona volt. A rendőrség a helyszíni szemle után megindította a vizsgálatot.

— Kirándulás a Brioni szigetekre. A Magyar-horvát hajóstársaság e hó 30-án a „Tatra” nagy szalongozóssal kirándulást rendez a Brioni szigetekre. A kiránduló hajó reggel indul s este tér vissza Fiuméba.

— Szünetel az árufelvétel. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a trieszti tárházak túltömöttsége miatt Trieszt—Freihafen k. k. Staatsbahn és Trieszt—Freihafen Südbahn állomásokra az összes teheráru felvétel kazánkocsikban szállított szesz-küldemények kivételével beszünttetett. A már feladott és utban levő szállítmányok a lehetőséghez képest még tovább szállíthatnak.

— A Quarnero Evezős Egyesület közgyűlése. A Quarnero Evezős Egyesület a „Roda”-féle vendéglő külön helyiségében e hó 27-én este 9 órakor tartja XXI. rendes évi közgyűlést. Tárgysorozat: A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. A választmány évi jelentése. A zárszámadások bemutatása és a felmentvény megadása. A művezetők jelentése. Az 1908. évi költségvetés megállapítása. Az új választmány, valamint a szám és leltár vizsgáló bizottság megválasztása. Új rendes tagok felvétele. Esetleges indítványok. Azok az indítványok, amelyek a közgyűlés hatáskörébe tartoznak, 2 nappal a közgyűlés előtt a titkárnál nyújtandók be.

— Magyar és lengyel operett-társulat kezdte meg tegnap csütörtökön este a De la Ville szálló éttermében fiemei szereplését. A válogatott műsor és a kitűnő szereplők mind megnyerték a közönség tetszését. Különösen Turchányi Duci és Weinberg aszszony énekszámait keltezték általános tetszést. A társulat több tagjai is mind jól állottak meg a helyüket.

— A kikötőből. Érkezett: „Magyarország” Atlantica-gőzös Angliából 3781 tonna kősz szénnel és 151 tonna kőszénnel; „Brescia” angol gőzös Liverpoolból 115 tonna vegyes áruval; „Kolozsvár” Adria-gőzös Rotterdamból 86 tonna vegyes áruval; „Bavaria” angol gőzös Liverpoolból, 210 tonna vegyes áruval. Indult: „Rakóczi” Adria-gőzös Valenciába.

— Tolvaj pincér. Turék Danilo, aki egy kávéházban pénztárosi teendőket végez, bejelentette a rendőrségnek, hogy a pénztári állványról, miközben ő néhány pillanatra eltávozott onnan, eltűnt egy doboz, amelyben husz korona volt. Feljelentésében előadta, hogy ő a személyzet elbeszélése alapján is, Deutscher János pincérre gyanakszik. A pincér, akit azonnal előállítottak, eleinte tagadta a lopást, de a kihallgatás során tetét beismerte. A rendőrség a tolvaj pincért letartóztatta.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 26. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

A balpárt mindjárt megkezdte a technikai obstrukciót. Lengyel Zoltán a jegyzőkönyv hitelesítéséhez szól. Hosszas fejtegetés keretében indítványozza, hogy Farkasházy Zsigmondnak az elnök által visszautasított indítványa jegyzőkönyvbe vétessék.

Az elnök kijelenti, hogy ez ellenkezik a házszabályokkal.

Lengyel Zoltán közbeszól, mire az elnök rendreutasítja. Lengyel erre kijelenti, hogy nem engadi magát terrorizálni. November 8-ra emlékezteti az elnököt.

Az elnök tiltakozik az ellen, hogy az ő működését Percel Dezsővel hasonlítsák össze.

A nagy lármában Brediczenau Korjolán beszél. Kijelenti, hogy az indítványozás a képviselő egyéni joga és nem függ az elnöktől.

Maniu Gyula visszautasítja Rakovszky tegnapi támadásait.

Farkasházy Zsigmond követeli, hogy indítványát nyomassák ki és tárgyalják.

A Ház leszavazza.

Ezzel a házszabályvita véget ért.

Mezőfi Vilmos a házszabályrevízió ellen beszél.

Az ülés folyik.

Bizalom a kormányban.

KECSKEMET, márc. 27. A kecskeméti függetlenségi pártbizalmatszavazott a kormányban. Az ülésen jelen volt Szappanos István képviselő, aki a bizalmi indítvány ellen beszélt.

Fölmentetett igazgató.

ARAD, márc. 27. Az aradi ügyészség nemrég pörbe fogta Magyar Miklós román nemzetiségi tanítót, aki ellen igazgató miatt indított eljárást. A törvényszék ma a vádlott tanítót fölmentette. Az ítélet általános feltűnést kelt.

A francia bankszédelgés.

— Legujabb részletek. —

PÁRIS, márc. 27.

Rochette cellája a vizsgálati fogságban a gyémánt csináló Lemoine cellájának szomszédságában van. Tegnap este hetedfél órakor két rendőr kíséretében elhagyta a fogházat és egyik bankjának irodájába ment. A ház előtt nagy néptömeg verődött össze, mely többnyire alkalmazottakból, szállítókból és részvényesekből állott. Ezek az emberek zajosan éltették Rochettet s nagyobb rendőrsapatnak kellett közbelépnie, hogy megakadályozza, hogy a tünemények Rochet e kocsijából a lovakat kifogják. Valószínűnek tartják, hogy Rochettet még ma szabadon fogják bocsátani. Rochette néhány hét előtt a becsületrend keresztjére pályázott s pályázatát igen nagy állású emberek támogatták. Ma egy Elfrad nevű közjegyző egy millió frank passzívával Belgiumba szökött. Azt hiszik, hogy ez a szökés összefügg Rochette dolgaival.

PÁRIS, márc. 27.

A Rochette-féle vállalatok részvényeinek árfolyama a tegnapi esti börzén erősen emelkedett. Pénzügyi és politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a körülménynek. Azt a hírt, hogy Rochettet szabadlábra fogják helyezni, valószínűvé teszi az a dolog, hogy ma este rendőri fedezettel elmehet a részvényesek gyűlésére, ahol vállalatának állásáról nyilatkozatot fog tenni. A Rochette-féle vállalatok árfolyamának emelkedését összefüggésbe hozzák azzal, hogy különféle bankokban tíz millió frankot találtak, amelyek Rochette vállalatának tulajdonát alkotják. De sokan azt hiszik, hogy még ez a körülmény sem magyarázza meg kellőképpen a meglepő áremelkedést.

PÁRIS, márc. 27. Berry nacionalista képviselő a kamara mai ülésén utalással a Rochette ügyre, törvényjavaslatot szándékozik benyújtani amely megtiltja a parlament tagjainak, hogy valamely pénzügyi tevékenységben foglalkozó részvénytársaság igazgatóságában vagy részvények kiadásával foglalkozó szindikátusban helyet foglalhassanak.

A horvát bán Bécsben.

BÉCS, márc. 27. Rauch báró bán Bécsbe érkezett, de ma még nem fogadta a király. A bán holnap megy audienciára.

BÉCS, márc. 27. A horvát bán Fosszu ideig beszélgetett a külügyminiszterekkel s azután a kabinetirodába ment. Apponyi és Josipovich miniszterek visszatértek Budapestre.

Horvát állami tisztviselők magyar városokban.

ZÁGRÁB, márc. 27. A horvát lapok jelentik, hogy néhány szerb és horvát pénzügyi hivatalnokot Magyarországra helyeztek át, dacára annak, hogy egy szót sem tudnak magyarul.

A horvát lapok hozzáfűzik, hogy érdekes lesz, miképpen fognak ezek a hivatalnokok Debrecen, Szeged és Temesvár pénzügyi hivatalaiban dolgozni, minthogy nem kötelesek magyarul tudni.

A szerb kereskedelmi szerződés.

BELGRÁD, márc. 27. A kormány benyújtotta a szkupstinának a Magyarország-Ausztria és Szerbia között kötött kereskedelmi szerződés ratifikációjára vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a Ház a pénzügyi bizottsághoz utalt. Az államtanács elfogadásra ajánlotta a szerződést.

Az angol hadiflotta összeköttetése.

LONDON, márc. 27. A teng. részeti kormány éppen most befejezett új palotáján dróttalan táviróállomást rendezett be, amelyek rendkívül erős dinamogépek táplálnak. A tengerészeti minisztérium az új dróttalan állomás segítségével szakadatlanul összeköttetésbe van az egész angol hadiflottával és pedig nemcsak

ERBISTI GIOVANNI

„All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

azokkal, amelyek az angol vizeken vannak, hanem még olyanokkal is, amelyek több ezer mérföld távolságban vannak. Az északi tengeri, a keleti tengeri, az Azorok környékén levő és az atlanti tengeri flották parancsnokai jövőben folytonosan összeköttetésben lesznek a tengerészeti minisztériummal, ami háboru esetében az egész flottának egységes vezetését teszi lehetővé.

Sikkasztó bírósági irodaigazgató.

BESZTERCEBÁNYA, márc. 27. Zierer Árpád törvényszéki irodaigazgató nagy sikerkasztást követett el. Letartóztatták s betegsége miatt a rabkórházba szállították.

A visszautasított nagykövet.

NEWYORK, márc. 24. Az amerikai külügyi hivatalt rendkívül meglepte Speck von Sternburg német nagykövetnek az az értesítése, hogy Vilmos császár Hill James hágai követnek berinni nagykövetté való kinevezését nem fogadja el. Rooz külügyi államtitkár a német nagykövettel való tanácskozás után azonnal elrejtette Hillt. Henrik porosz herceg amerikai látogatásának idejében külügyi államtitkár volt Hill s ekkor kellemetlen összeszólalkozása volt a herceggel, aki úgy látszik, ezt még ma sem tudja elfelejteni. Hill a legkiválóbb amerikai jogászok egyike.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.
Szerkesztő: Fodor Oszkar.

Budapesti női szabónő

a legelegánsabban és igen jutányosan készít angol és francia női kosztümöket.

Seiler R. Susák Primorska u. 61. III.

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza a Corsón levő nagyarányú árutermeit szíves figyelmébe ajánlja ugy a helybeli közönségnek mint a Fiumében és környékén időző idegeneknek.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Elárusítónőt.

aki a magyar, olasz és német nyelvet bírja azonnali belépésre keres az Első Fiumei Kenyérgyár.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeáruházban.

Ruhák mértékre is készíttetnek

„Pannonia“ kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma es minden este Somogyi Laszlo
cimbalomművész es Kovács Jozsef
primas

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság
szíves figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.

ÁGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS!

Szab. módszer szerint előkészítet hygienikus
„ÁGYTOLLAK“

„MARABU“-hoz
Budapest, Károly-körút 7.
TELEFON 71-25

A visszazá-
lítás meg-
aznap eszkö-
zöltetik.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékot a bank önmaga viseli.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

N
O
X
I
N

A szabad-
KULCSAL

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt
nagymennyiségű uri-
női- gyermek-
divatharisnyákat
hallatlan olcsó
árban ad el a
NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

KURZ FRIGYES

szobafestő
czimfestő és mázó,
Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázóást a leggyorsabb erübb
kiviteltől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász-on- és üveg-
címablák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szíves párt-
fogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

Cinematograf „EDISON”

Működőképek-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekintélyesebb ve-
tési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülésekkel berendezett nézőtér.

Allandó előadások d. u. 1/25-től
kezdve.

Allandó bérletjegyek is válthatók
apénztárnál.

Magyar
cég.

Wellmann Testvérek

Nagy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Szentartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányu losonci

Berendorfi nickeledények.

Excelsior zománcedények.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mernői iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villanyos világítási, villamhárító, telefon és villany-csengő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár (válog) tésztékben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Ha szereti az egészségét,

használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta aluminiumféműből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FORÁKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toilettecikkek és szépitőszerek, stb.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Bonbonniere Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag **elsőrendű**
művészi erők felléptetésével.

Kitünő szellőztetés.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

Schönberg H. férfitiszabó.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával
szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

„De la Ville”

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.